

413

Lelt. napló: a

5585

A NŐK

csop. tit:

szá. n.

EMANCIPATIOJA.

BUDAPEST

A „Tudomány- és műegyetemi „Olvasó-Kör“-ben
1874. márc. 7-én felolvasta

MÁRKI SÁNDOR.

BUDAPEST, 1874.

KIADJA KÓKAI LAJOS,
a tud.-egyet. ifjúság könyvtárosa.

A.

MS 469

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
Magyar Történelmi Intézetének Könyvtára

Lelt. szám: ..... Sor.: VI.

9 ..... csoport: 1245. szám.

I.

AZ ISTENEK GYÜLÉSE.

„Teljescímű isten urak!
Országgyűlést hirdetek;
Hogyha szépén nem jöttök, úgy
Hajdút küldök értetek.“
E fölhívást subscribálta
A mennydörgős Jupiter
És így bátran elvárható
Parancsára a siker;
Mely hogy annál nagyobb legyen:
Elterjeszté völgyön, hegyen
(Használva a ratiót)
Eme proclamatiót.

Tudniillik lenn a földön
Számos istén kóborog,

Itt teremvén szép asszonyok,
Azután meg jó borok.
A hívásra immel-ámmal
Sietnek a mennybe fel —
S csakis azért válnak tőlünk,
Mert szigorú a „Befehl“
A cyclopsok rég faragják
A mennykőket, hogy haragját
Kitölthesse Jupiter,
Aki mindent leteper.

Lassan-lassan összegyűlnek
A mindenség isteni,
Politikát, parlamentet,
Vitatkozást ízleni.
„Mit akarhat az öreg úr?“
Egyenként és összesen
Ezt a kérdést vetik föl; de
Meg nem oldja felesem.
Zúgnak-búgnak mindaddig, mig
Engedének a zár-riglik
S a feltárult ajtón át
Jó Jupiter, qui tonat.

Leülvén a karosszékbe :
„Collegaim, istenek !
(Kezdi), szép, hogy egybegyűlni
Egy csepet sem késtenek.
Maga az ügy fontossága
Kívánja a részvétet ;
Miért itt a halogatás
Nem volna más, mint vétek.
Roszak helyett tenni jókat :
Méltóságunk dísze nógat ;
Irtsuk ki azt, mi avúlt,
Bűnhődjék az, ki m a v u l t.

Igen régen sarkal engem
Donna Juno ifj'asszony,
Hogy a közügy virágiból
A nőnem is szakaszszon ;
Hogy törvényt a föld számára
Velünk együtt írjanak ;
Szóval, hogy a férfiakkal
Egy jogokat bírjanak.
„No, de anyjok! — kérdém nőmet --
Hát az étel miként fő meg,

Ha sütés-főzés helyett
Itt nyertek ti is helyet ? !

Én tudom, hogy a káposzta,
Sárgarépa, borsó, bab,
Mig másutt kotnyeleskedtek,
Egytől egyig kozmát kap.“
Nem tagadom, boszankodtam
Feleségem kérelmén ;
De azt hittem : e bogara
(Mint már annyi sok), elmén.
H'jába mondtam, hogy mennydörgök ;
Végre is csak (vigye ördög)
Megigértem, hogy (pardon !)
Ezen gyűlést megtartom.

Ég- és földnek fölsereglett
Nagy hatalmú sok ura !
Ez a dolog bizonyára
Példátlanul egy fura.
No, de majd az oratorok
Megvitatják ezt bölcsen
S akkor én is tudni fogom,
Kötelmem bé mint töltsem ;

Mert bár mindentudók vagyunk,
Nem fog mindent föl szent agyunk,
És így bizony jól teszték,
Ha segélyemre lestek.

Kérem szépen, fontolja meg
Józanúl a parlament :
Lát-e, vagy sem az asszonyok
Helyzetében gravament ?
Mig én magam mint praesidens
Neutralis maradok :
Döntsétek el ezt az ügyet
Ti és a szavazatok.
De sok szónak sok az alja —
Ezt mindenki hiszi, vallja :
Essünk által hát ezen !
Mondókám befejezem.“

Zúgás-búgás, zaj lön erre ;
Azért Jupiter csenget,
Hogy elnöki tekintélye
Visszahozza a csendet.
Majd pediglen féllábra állt
A ragyavert zord Vulkán

S így szónokolt a zsibajnak,
Zajongásnak elmúltán :
„Előre is azt tudatom,
Hogy magamat jól mulatom,
Isten urak ! amazon,
Mit kíván sok amazon.

Gondoljuk meg csak, uraim,
Mily teher a feleség ;
Boldog, a ki bírásától
Itt a mennyben elesék ;
Vigyázni kell a nőkre, hogy
Szemünk be ne ragaszszák,
Míg a módis ruhatárra
Kiűritik a kasszát.
Ha velök megosztjuk jogunk,
Boldogúlni soh' sem fogunk.
Hajh, iszonyú teher ez :
Többet ad ki, mint bevesz.“

„Sequens !“ szólott Jupiter, hogy
Vulkán szava elreccsent —
S a szüzajkú Merkurtól így
Zavartatik meg a csend :

„Az asszony-nép tán azt hiszi,
Hogy neki is van jussa,
Hogy mint mi őt : ő a férfit
Örökké lóssa-fussa. —
Ha föl kell a fátyolt tépnem :
Látom, s z a b a d ez a szép-nem ;
Nem rég voltunk tanúi,
Mit tett Vénus és . . . . és . . . . pfúi!“

„Hah ! ez célzás ! . . ordíta rá
Mars, a hadak istene.
Megtanúlnád a mórest, ha
Hallgatnom nem kellene.
El ne járjon szájad, öcsém :
Baj, ha nyelved úgy pereg !
Szép erény, ha öregek közt
Hallgatni tud a g y e r e k.“
Helyeselték egyhangúlag
Beszédét az isten-urak
S Merkúr kapott is, no lásd !
Jegyzőkönyvi megrovást.
Így s hasonlóan folyt a vita :
Jó sokáig, mondhatom,

Mert az óra mutatója
Ott pihent már a h a t o n.
S mint a dühös villám előtt
Bármí felhő széthasad, —
Elnyom minden mást e kérdés :
„Nem korog-e a hasad ?“
A félisten, nagy Herkules
Egy kósza kucsébert keres,
Ki rajta jó sokat csal
S ó elmegy pár narancscsal.

Majd verklis kezd muzsikálni
Közben künn az udvaron.
„Ttyű-haj ! mennyi gixert csinál
Ott kívűl az a barom !
(A műértő Apolló így
Kiáltott föl mérgesen).
Engedjétek, barátim, hogy
A pokolba kergessem !“
S az istenek alig ójják,
Hogy hegedűje vonóját
Ne érezze a verklis,
Akármiként keserg is.

Meglátván a nagy Jupiter
Mint lazúl a figyelem :
Egy igen bölcs eszme villan
Szent agyán át hirtelen.

„Uraim ! szól s csenget ; ámde
Zajg a törvényhozó test ;
„Neptun ! — riad föl az elnök —
Írj föl minden clamantest !“
Az istenek megrettennek.
Helyeikre visszamennek
S mert-mivelhogj úgy muszáj :
Néma leszen minden száj.

„Urak ! kezdé most a praesens,
Hogy végre beállt a csend ;
Prometheusz nem oly bűnös, ki
Földre égi tüzet csent,
Mint azok, kik nejeinket
Ilyen tetre izgatták,
Melyről önök pro et contra
Nézetök előadták ;
S hogj görbén ne nézzen Éris,
Ámbátor ez ügy nem ér is

Hajítófát sem, -- tesztek
Egy indítványt, istenek !“

(„Halljuk! halljuk!“ — Elnök csenget.)

Ez indítvány abban áll :

Megtudni, mi jobb a nőnek,

Corpus juris vagy kanál, —

Tartsanak egy gyűlést m a g u k ;

(Engedjük ezt meg nekik !)

Onnan aztán kérelmököt

Hozzánk fölterjeszthetik.“

„Helyes, helyes!“ zúgnak rája

S az ég s a föld nagy királya,

Mert beállott rég az est,

Szóla : „ite, missa est :“

II.

A FÁKLYÁS-ZENE.

Csillagos éj . . . . Jupiter a
Nagy ablakon kitekint
S mérgesen mond : „Szedte-vette !
Mi történik ide-kint ? !“
Tudni'llik az ablak alatt
Nagy zszibongás hallatszott ;
Ott volt minden vászonceléd,
Elfoglalva a platzot.
Hogyha jól szemügyre vennők,
Láthatnők, hogy az istennők
Szent Jupiter-apának
Fáklyás-zenét adának.

Volt éljenzés, meg lebe hoch,
Setreaska és vivát !

Fogai közt valamennyi
Szopogtatván a pipát.
Hát még mikor Juno-asszony
Dictiózott is neki! . . . .
Lehetlen a lelkesülést
Plajbázzsal lefesteni.
Fölemelték a szószólót; —
Terpszüchoré *) táncolt solót ;
A nagy dob majd megrepedt,
Vivén fontos szerepet.

---

*) Es a társaság, úgy látszik, nemzet-
közi volt

III.

AZ ISTENNÖK GYÜLÉSE.

Réggel minden útcasarkon
Nagy plakátok hirdetéek,
Hogy oly dolog készül, minőt
Nem ért eddig meg az ég.
Tudniillik :

Délután

 A nőgyülés

megtartatik.

Tisztelettel erre minden istennő
meghívatik !

S mert (mely mindent magába zár)
Nem jött meg a „Magyar Bazár“

S a divatkép oda lett :
Most szabad a toilette.

Így délután két órakor
Összejött a hölgyesereg ;
Suhogtak a selyemruhák,
Ragyogtak az ékszerek.
Ám komoly volt a pukkedli
S fenséges a kompliment,
Mit egymásnak csapott vala
A leendő parlament.
Monokliztak, zwickkereztek
A bájos házikeresztek ;
Csók után most nem sohajt :
Füstöt fúj a rózsajk ! . . .

Kinek-kinek öltözetét
Megbírálják itt a nők,
(Ezt különben megjegyzésem
Nélkül szintén elhinnők).
Foly a zsidaj, a kritika
Boszant véghetetlenül, —
Mig egy „pszt !“ s a lármás népség
Egyszerre lecsendesül.

Ugyanis a szónokszéken
(Elbámúlva ennyi szépen),
Mint csillagos éjjelen
Lámpa, — Merkúr megjelen.

„Uraim! azaz, hogy inkább
Dámáim! — feltornyosúl
Hajam, ha rágondolok, hogy
Itt királyi biztosúl
Nekem muszáj figurálnom
S önökön mindnyájokon
Pressiót is gyakorolnom,
Hogyha lenne rá okom.
Egyébre én nem gondolok.
Elnök-tevés a fődolog,
Ki, mint a rend kezese,
A tárgyalást vezesse.“

„Helyes, helyes!“ bájjal zeng föl
A szép törvényhozó test
S egy nő se' rest: előveszi
Kebeléből a nótest
S belőle egy lapot szakít
Szavazó cédulául;

De újra mit mond Merkur ? — Ah !
Majd minden nő elájúl !
„Elfelejtém megjegyezni,
(Beszédét el imígy kezdi)
A legelső föltétel,
Kérem, k o r e l n ö k-tétel.“

„Mit, korelnök ? ! . . . Így pattant fel
Örökifjan szép Hébe ;
Tán megnézzük egymás fogát,
Hogy kihullott-e, ép-e ?“
Pápaszemes Minerva is
Mérgelődött : „Vannak oly
Lények is (mond), kik nők között
Vakok, miként a bagoly !“
„Hah ! korelnök ! amphibrachis !
Pedig a nőnyelv tribrachis ! *)
(A poéta pattoga) :
Nem fogadom el soha ! . . . .“

---

*) Fogarasy versméretli magyar műnyel-
ve szerént: k o r e l n ö k amphibrachis-láb
(∪ — ∪); míg a s z a p o r a (rosa éle a
nőnyelvre) tribrachis (∪ ∪ ∪).

„Már Merkur úr megengedjen
— Hozzá ekként szól Céres —
Ámde önnél több mórest tud
Bármely kondás vagy béres.“

„Pardon, nagysám! hebegé ez:
Sérteni nem akarok, —
Csak azt mondom, mit rám bíztak
A téns rendek és karok
Az isteni diétából;
Azért fejem el nem kábúl
S mi parancsom van onnét:
Teljesítem az ordrét.“

„Dejszen, az már több kettőnél,
Mit e férfinép mivel!
(Imígy kiált egy dáma föl);
Ne törődjünk semmivel:
Hanem rázzuk le az igát,
Mit vállunkra felraknak,
S hogy mit tudunk? mutassuk meg
Ezen jó madaraknak.
Hát nem vagyunk mi emberek?
S szabadságunk ott hempereg,

Általuk letiporva,
Mégis mindig a porba' ? !

Honleányok ! azt javaslom,
Ne maradjunk tétlenül
S legelőbb is lökjük ki azt,
Ki mint biztos ott fenn ül.
Ne kövessük a férfiak
Akaratát oly vakon !

(Decretum est : Mercuriust
Kilökök az ablakon).

Másodszor, mert elnök nélkül
Rend és zavar ki nem békül
S dolgunk nyugton nem megyen :
Elnök a l e g s z e b b legyen. “

„Fájn eszme ! elfogadjuk !“
És Junó már fölkele :
Így az elnökszék az övé,
Ülni neki kell bele.

„No, ifj'asszony, — ne oly gyorsan,
— Ne siessen oly nagyon !

(Szólt Vénus); mert jussa azon
Székhez m á s n a k is vagyon.“

S a mantillját megragadja,
Lévén szörnyű nagy haragja ;
Mire Juno is leül
S mond diadal-jeleül :

„Hát'szen jól van ! Én elszánom
Türelemre magamat.

Van még ennél veszedelmesb,
Jobbanfájó daganat ! . . .

Az iménti úrihölgygyel
Tartok én is, olyképen,
Hogy aki legszebb közöttünk :
Az üljön fenn a széken. “

No, ez helyes. Kiki szavaz
(Igen hamar készen van az !).

Beadják a jegyeket,
Miket egy föltépeget. /

Tudjátok, ki volt legszebb ?

Ez a dolog a fáin :

Ahány nő, annyi név állott
A hölgyek céduzáin!

„Nem gilt, nem gilt!“ kiabálnak,
És oly szörnyű lárma lön,

Mely, ha csak rá gondolok is,
Megzavarja a velőm.
Egyszerre szól valamennyi ;
S így — nem lehet sokra menni.
Háborog az indulat,
A szó a zajba fúl ad.

E körülmény oka annak,
Igen tisztelt hallgatók !
Hogy a gyűlés folyamát még
Tovább is nem adhatók !
Mert Klió, a stenographus,
Elvesztette a fejét,
Melyből a zaj éhborjai
Az értelmet kifejék. *)
Tudósítás nélkül állunk :
Ettől felkopott az állunk,
S csak azt tudjuk, hogy végre
Mily csoda várt az égre.

---

*) Szerző kijelenti, hogy ő e hasonlatra
büszke.

Tudni'llik a kormánypárti
Juno, hogy így megbukott
(Legalább öt gyanúsítják),
Jupiterhez ment legott
És ezt könnyen rávevé, hogy
Néhány pandúrt küldé ki,
Kikkel aztán szerencsésen
A gyűlést szétkergeti.
Vénus ugyan opponála
(Szájasabb nincs is ő-nála):
Erő ellen ám az ész
Gyakran porban heverész! . . .

* * *

A vége hát e gyűlésnek
Hajh! ily gyászos, bús leve . . . .
Szájokban van mostan is az
Istennőknek a leve.
Bizonyos, hogy az nap-este
Még a kávé sem ízlett
S amit ittak: könyeiktől
Még a nektár is víz lett.

S hogy a végre visszatérjek :
Más délben az égi férjek
Nagy része nem jól delelt,
Kapván — k o z m á s e l e d e l t.

